

فصل پنجم

۱/ آیات و عبارات زیر را به فارسی روان بنویسید:

الف / هزار بادیه سهل است با وجود تو رفتن
پاسخ: با وجود تو هزار بیابان گذشتن و تحمل سختی ها آسان است. اگر این چنین نباشد سعیدی خود خواه است و عاشق واقعی نیست.

ب / به خوابگاه عدم گر هزار سال بخسیم
باشم

پاسخ: اگر هزار سال با آرامش هم در گور بخوابم، پس از آن به دنبال دیدار تو هستم.

ج / کشتی شکستگانیم ای باد شرطه بر خیز
باشد که باز بینیم دیدار آشنا را

پاسخ: ما چون کشتی شکستگانیم، ای باد موافق بر خیز تا دوباره به دیدار معشوق نایل شویم.

ه / خوبان پارسی گو بخشنندگان عمرند
ساقی بده بشارت رندان پارسا را

پاسخ: زیبا رویان فارسی زبان، عمر دوباره ای به انسان می دهند، ای ساقی این مژده را به رندان پارسا بده

د / عنان گیر تو گر روزی جمال درد دین باشد
عجب نبود که با ابدال خود را هم عنان

بینی

پاسخ: اگر مدت کوتاهی درد دینداری راهنمای تو باشد، جای تعجب نیست که خود را همراه و هم تراز اولیای الهی بینی.

ز / زیزدان دان، نه از ارکان، که کوتاه دیدگی باشد
که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان

بینی

پاسخ: همه چیز را از جانب خداوند بدان نه عناصر چهارگانه، زیرا کوتاه فکری است که انسان تصور کند خطی که نتیجه ی کارکرد عقل است به انگشتان نسبت دهد.

خ / مرا نمی هلند.

پاسخ: به من اجازه نمی دهند.

ج / کافری را غلامی بود مسلمان، صاحب گوهر.

پاسخ: اصیل و نژاده

۲/ معنی واژه های زیر را مشخص کنید.

الف / به خواب عافیت آن گه به بوی موی تو باشم.

پاسخ: رایحه - آرزو

ب / نیکی به جای پاران، فرصت شما ر پارا.

پاسخ: در حق

ج / روزی یغدی کن ردویش بینوا را.

پاسخ: دل جویی

د / چه باید نازش و نالش به اقبالی و ادباری.

پاسخ: خوشبختی بدبختی

ه / تاس ها برگیر که به حمام رویم .

پاسخ: کاسه ی مسی که با خود به حمام می برند.

خ / بدین یزور و زر دنیا جو بی عقلان مشو غره.

پاسخ: مغرور

۳ / خود آزمایی و بیاموزیم:

الف / ایهام را در ابیات زیر بیابید:

گفتم غم تو دارم، گفتم غمت سر آید

گفتم که ماه من شو، گفتم اگر بر آید

پاسخ: ۱- طلوع کند

۲- امکان پذیر باشد

دی می شد و گفتم صنمعه به جای آر

گفتم غلطی خواهی در این عهد

وفانیست

پاسخ: ۱- پیمان

۲- روزگار

امید هست که روی حلال در نکشد

از این سخن که گلستان نه جای

دلتنگی است

پاسخ: ۱- گلستان سعدی

۲- باغ

ب / مقصود از کیمیای هستی در مصراع « کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را » چیست؟

پاسخ: عیش و مستی

ج / در غزل سعدی مقصود از مجمعی که شاهدان دو عالم در آن گرد می آیند چیست؟

پاسخ: روز قیامت و محرابی محشر است.

د / رابطه ی میان تغزل و تنه ی اصلی قصیده است.

پاسخ: تخلص

ه / اجزای قصیده را نام ببرید.

پاسخ: تغزل - تخلص - تنه ی اصلی

خ / يك قدم بر سر وجود نهي

وان دگر در بر ودود نهي

منظور از ودود چیست؟

پاسخ: بسیار مهربان - دوست دارنده

ذ/ از عرش به فرش آمدن کنایه از چیست؟

پاسخ: از اوج عزت و سربلندی به ذلت و خواری افتادن

چ / نمی هلند، نمی گذارند، اجازه نمی دهند. این فعل دارای دو مصدر است. آن ها را

بنویسید؟

پاسخ: ۱- هلیدن ۲- هشتن

۴ / تاریخ ادبیات و دانش های ادبی:

الف / از ویژگی های نثر و شعر سعدی ۲ مورد بنویسید؟

پاسخ: الف / ظرافت بیان

ب / استواری سخن

ج / شیوایی و رسایی

ب/ یکه تاز عرصه شعر عاشقانه و نثر مسجع چه کسی می باشد؟

پاسخ: سعدی

ج/ آثار سنایی را نام ببرید؟

پاسخ: حدیقه الحقیقه - سیرالعباد الی المعاد - کارنامه ی بلخ

د/ قصیده های سنایی با چه مضامینی است؟

پاسخ: زهد- حکمت- اخلاق - عرفان

ه/ ابتکار عمل سنایی در شعر چگونه بوده است؟

پاسخ: افکار و اصطلاحات عرفانی را با مضامین عاشقانه در هم آمیخته است و مسائل و موضوعات

اجتماعی را به طور گسترده در شعر خویش مطرح می کند.

خ/ فیه ما فیه از آثار مولوی را معرفی کنید؟

پاسخ: در بر دارنده ی سخنانی است که او در مجالس خویش می گفته و مریدان می نوشته اند. نثر کتاب

ساده و روان و درون مایه آن مطالب عرفانی، دینی، اخلاقی، اجتماعی است.

ه/ درک مطلب:

الف/ کمند شوق را بر کنگره ی کبریای او در انداخت و آتش عشق را در نهاد خود بر افروخت.

یعنی چه؟

پاسخ: یک شب با یزید بسطامی، از عارفان بزرگ در تنهایی و کشف و شهود عارفانه با خداوند ارتباط پیدا

کرده بود.

کمند شوق: تشبیه کنگره ی کبریا: استعاره از قصر آتش عشق: تشبیه

ب/ این بیت خاقانی « بس پند که آن گه در تاج سرش پیدا / صد پند نو است اکنون در مغز

سرش پنهان » با کدام بیت زیر پیام مشترک دارد.

- که گرعرضی به فرش آبی و گر ماهی به چاه افتی /

و گر بحری تهی گردی و گرباغی خزان بینی

- سر الب ارسلان دیدی ز رفعت، رفته بر گردون

به مرو آ تا کنون در گل تن الب ارسلان بینی

ج/ مفهوم «و ما رمیت إذ رمیت و لکن الله رمی» در کدام بیت دیده می شود؟

- ز یزدان دان نه از ارکان که کوتاه دیدگی باشد/ که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان بینی

چه باید نازش و نالش به اقبالی و ادباری / که تا بر هم زنی دیده نه این بینی که آن بینی

د/ در مصرع «دل می رود ز دستم صاحب دلان خدا را» خدا را یعنی چه؟

پاسخ: به خدا قسم، خدا را شاهد می گیرم

ه/ بیت زیر «از غزل دل می رود ز دستم» کدام از این پیام ها را در بر دارد؟

- درویش نوازی: پاسخ: ای صاحب کرامت شکرانه ی سلامت روزی تفقدی کن درویش بینوا را

- حسن خلق

- اغتنام فرصت